

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Educación Primaria

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G120V01908	Introdución ao feito relixioso e ao cristián	1c	6
P02G120V01910	Literatura infantil e xuvenil	1c	6
P02G120V01927	Música nas culturas	1c	6
P02G120V01928	Expresión corporal e danza	1c	6
P02G120V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
P02G120V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS

Introdución ao feito relixioso e ao cristián

Materia	Introdución ao feito relixioso e ao cristián			
Código	P02G120V01908			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Niño Sanchez-Guisande, Jesus			
Profesorado	Niño Sanchez-Guisande, Jesus			
Correo-e	jesus241149@hotmail.com			
Web				
Descripción xeral	(*)Esta asignatura enseña el fenómeno religioso, y en concreto, el cristianismo, a través de sus fuentes (Biblia)			

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elles, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de lingua en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecementos de informática
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B17	Creatividade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer as áreas curriculares de Educación primaria	A1	B1
	A2	B3
	A5	B7
	A8	B8
	A9	B11
		B14

Deseñar, planificar e *evaluar procesos de ensino	A1 A2 A4 A5	B1 B2 B3 B7 B8 B12
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente	A1 A2 A5 A6	B1 B2 B7 B11
Coñecer e aplicar no aula as tecnoloxías da información e a comunicación	A11	B5 B7
Coñecer os principios básicos das ciencias sociais. Coñecer o *currículo *escolarde as ciencias sociais	A1 A2 A4 A5 A9	B1 B2 B3 B8 B9
Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura	A1 A2 A4 A5 A6 A8 A9	B1 B2 B3 B7 B8 B9 B11
Desenvolver e *evaluar contidos do *currículo mediante recursos *didácticos apropiados e *promover as competencias correspondentes nos alumnos	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B7 B8 B9 B13 B14
Coñecer os principais contidos do feito relixioso cristián	A1 A2 A4 A5 A7 A8 A9	B1 B2 B3 B7 B8 B12 B13 B14
Coñecer o feito relixioso nas diversas culturas, así como a súa influencia social,ética e cultural	A1 A2 A3 A4 A5 A7 A8 A9	B1 B2 B3 B7 B8 B13 B14 B17

Contidos

Tema

Bloque 1. Estudo do feito relixioso nas súas dimensións histórica e *antropológica.	- O fenómeno relixioso. *Monoteísmo e *politeísmo
Bloque 2. *Iniciación ao coñecemento da Biblia, en especial o Novo *Testamento. Estudo histórico-Antigo crítico dos *evangelios *canónicos.	- Antigo e Novo *Testamento. Novo *Testamento como realización do
Bloque 3. Estudo da Igrexa como novo pobo de Deus	- A Historia da Igrexa como *apologética
Bloque 4. Estudo dos sete *sacramentos como signos da manifestación de Deus *enlas distintas circunstancias *antropológica de cada persoa.	- Introdución, evolución e presente de cada *Sacramento
Bloque 5. A figura da Virxe María e o seu papel con relación á persoa e obra *dejesucristo.	- A *Maternidad
Bloque 6. Relación do feito cristián cos valores cívicos, éticos e culturais *queconlleva	- A personalidade como base *antropológica para acceder á condición de cristián

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Traballos de aula	6	6	12
Sesión maxistral	22.5	22.5	45
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	3	42	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de casos prácticos relacionados coa materia
Traballos de aula	Resolución de casos prácticos relacionados coa *metria
Sesión maxistral	Exposición de contidos da materia con apoio de material escrito

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resoluciós de dúbidas relacionadas coa materia en *tutoría
Traballos de aula	Resoluciós de dúbidas relacionadas coa materia en *tutoría
Probas	Descripción
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	
Resolución de problemas e/ou exercicios	

Avaliación

	Descripción	Cualificación
Traballos de aula	Comentario de texto	10
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	Unha proba teórico-práctica sobre os contidos	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cuestiós candentes *socioreligiosas	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS

Literatura infantil e xuvenil

Materia	Literatura infantil e xuvenil			
Código	P02G120V01910			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Montero Santalla, Jose Martin			
Profesorado	Montero Santalla, Jose Martin			
Correo-e	santalla@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	A materia busca, en primeiro lugar, coñecer a problemática da literatura infantil nos seus aspectos xerais, e familiarizarse cos principais autores, obras e personaxes tanto da literatura infantil universal como da literatura infantil galega; e, en segundo lugar, aprender métodos e técnicas para practicar literatura nas aulas, de acordo coa idade dos alumnos en cada etapa, e para axudarles a vivir o mundo da literatura infantil e a facer eles mesmos literatura.			

Competencias de titulación

Código

A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes e profesionais do centro.	
A3	Abordar con eficacia situacíons de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	
B1	Capacidade de análise e síntese	
B2	Capacidade de organización e planificación	
B3	Comunicación oral e escrita	
B11	Habilidades nas relacións inter persoais	
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes	

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer a problemática xeral da literatura da infancia e da adolescencia.	A3
Coñecer os principais autores tanto da literatura infantil universal como da literatura infantil galega, e familiarizarse coas suas obras mais coñecidas e cos personaxes que eles criaron.	A4 B3
Aprender métodos e técnicas para ler e analisar textos de literatura infantil nas aulas, de acordo coa idade dos alumnos en cada etapa da sua formación escolar.	A2 B3 B11 B19
Aprender estratexias didácticas que axuden aos alumnos a descobrir e a compartir os valores humanos, morais e estéticos do mundo da literatura infantil, e, a partir daí, a exercitaren tamén eles a sua propria creatividade literaria.	A4 B1 B2

Contidos

Tema

Problemas preliminares da literatura infantil	- A denominación "literatura infantil (e xuvenil)": varios significados - A infancia, realidade pluriforme: etapas no desenvolvemento infantil - Literatura ou pedagogía?: "Ensinar deleitando"
Perspectiva histórica da literatura infantil	- Unha historia breve e recente: de "subliteratura" a fenómeno sociolóxico - A época contemporánea: características da literatura infantil nos nosos tempos - Palabra e imaxen: cómic, radiotelevisión e cinema
Modalidades da literatura infantil	- Literatura popular e literatura "culta" - Os xéneros da literatura infantil: narrativa, poesía, teatro - Xéneros especiais: a fábula, as adiviñanzas

Os clásicos da literatura infantil universal	- Séculos XVII-XIX: os contos de Perrault, os contos dos irmãos Grimm, os contos de Andersen, Lewis Carroll e "Alicia", Collodi e "Pinocho"...
A literatura infantil na Galiza	- O século XX: entre Peter Pan e Harry Potter - Os nosos días
	- Precedentes na Idade Media e na Idade Moderna: das Cantigas de Santa Maria ao Padre Sarmiento
	- O século XX: autores e obras principais
	- Os nosos días

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	16	128	144
Traballos tutelados	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Na sesión maxistral o profesor expón os conteúdos teóricos dos temas da asignatura.
Traballos tutelados	Elaboración de algúun traballo escrito, segundo as propostas do profesor.
Actividades introdutorias	Introdución xeral á materia e ao desenvolvimiento do curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	Elaboración de un traballo escrito sobre algúun dos temas propostos polo profesor.

Avaliación

	Descripción	Cualificación
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	Trátase de un exame escrito sobre os temas contidos no programa da materia.	100

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Pedro C. Cerrillo / Jaime García Padrino (coords.), *Literatura infantil y su didáctica*, Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 1999.

Antonio Moreno Verdulla, *Literatura infantil: introducción a su problemática, su historia y su didáctica*, Cádiz: Universidad, Servicio de Publicaciones, 1994.

Agustín Fernández Paz, *A Literatura infantil e xuvenil en galego*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1999.

Bibliografía complementaria:

Veljka Ruzicka Kenfel / Celia Vázquez García / Lourdes Lorenzo García (eds.), *Literatura infantil y juvenil: tendencias actuales en investigación*, Vigo: Universidade de Vigo, 2000.

Aurora Marco / Pilar Couto Cantero / Elva Aradas Carollo / Fernando Vieito Liñares (eds.), *Actas del VII Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura (Santiago de Compostela, 27 - 29 de Noviembre de 2002)*, 2 vols., A Coruña: Deputación da Coruña, 2004.

Pedro C. Cerrillo / Jaime García Padrino (coordinadores), *La Literatura infantil en el siglo XXI*, Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2001.

José Manuel de Amo Sánchez-Fortún, *Literatura infantil: claves para la formación de la competencia literaria*, Archidona: Aljibe, 2003.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS

Música nas culturas

Materia	Música nas culturas			
Código	P02G120V01927			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Herrera Ruiz, Maria Jesus			
Profesorado	Herrera Ruiz, Maria Jesus			
Correo-e				
Web				
Descripción xeral				

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de lingua en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social dende as artes.	A1	B1
		B6
2. Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos musicais nas súas dimensións práctica e cultural.	A1	B1
	A7	B6
3. Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que a música tivo dende unha perspectiva histórica, con atención preferente á tradición culta de occidente.	A1	B12
	A4	
4. Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que a música ten no contexto actual, nas diferentes culturas e tradicións do mundo, con especial atención ao noso ámbito cultural máis inmediato.	A4	B12
	A7	B19

5. Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que se encontran no noso medio inmediato: música culta, tradicional e popular.	A7 A8	B12 B19
6. Coñecer as músicas de tradición oral propias de Galicia.	A1	B19
7. Adquirir recursos para fomentar o uso de toda a variedade de estilos musicais dentro da acción pedagóxica.	A2 A3 A5 A11	B2 B3 B14 B17 B19 B21
8. Adquirir a competencia para a busca autónoma de recursos nas principais fontes documentais de musica de todos os estilos pertinentes (culto, tradicional e popular).	A10 A11	B5 B15 B21
9. Desenvolver a autonomía para a realización de propostas didácticas propias e autónomas.	A10	B14 B15 B17
10. Desenvolver o sentido crítico ante os fenómenos de mass-mediatización e os problemas da homoxeneización cultural nun mundo globalizado.	A9	B14

Contidos

Tema

1- A Música no noso entorno.	*
2- Música nals nosa/s sociedade/s	*
3- A Música na educación: Músicas do mundo.	*
4- A Música occidental na historia: estilos e compositores	*
5- A Música popular e a súa influencia na sociedade	*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	41	30	71
Sesión maxistral	20	23	43
Obradoiros	10	20	30
Probas de resposta curta	3	3	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Traballos de aula	O estudiante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudiante.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudio, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.
Obradoiros	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudiantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Obradoiros	Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoria sinalado.
Traballos de aula	Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoria sinalado.
Sesión maxistral	Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoria sinalado.

Avaluación

	Descripción	Cualificación
Traballos de aula	Resolución de exercicios ou proxectos propostos.	40
Obradoiros	Resolución de actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta.	30
Probas de resposta curta	Resolución de preguntas curtas.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario alcanzar un 5 nas probas sinaladas.

As competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo e, de non aprobase entón, non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

COOK. N. (2001) De Madonna al Canto Gregoriano. Madrid. Alianza.

ESTEVE, R. (2008) Comprender y amar la música. Barcelona. Océano.

MARTÍ, I. (2003) "El aula de música ante el reto de la interculturalidad". Cuadernos de Pedagogía. núm. 328, pp. 55-57.

ROSS. A. (2007) The rest is Noise: Listening to the twentieth century. Nueva York. Farrar. Straus & Giroux.

SWANWICK. K. (1991) Música, pensamiento y educación. Madrid. Morata.

TRAVÉ, G. (2003) "Música y problemas sociales". Cuadernos de Pedagogía. núm. 328, pp. 48-50.

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia continua a clases.
- 2) Actitude favorable, receptiva e activa.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Expresión corporal e danza

Materia	Expresión corporal e danza			
Código	P02G120V01928			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Herrera Ruiz, Maria Jesus			
Profesorado	Herrera Ruiz, Maria Jesus			
Correo-e				
Web				
Descripción xeral				

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento dunha lingua estranxeira
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacóns interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Coñecer os fundamentos e desenvolvemento da didáctica da expresión corporal e a danza e ser capaz de realizar adaptacións que permitan acceder a todo o alumnado de primaria ao desfrute da música e ao seu uso como medio de expresión.	A1 A2 A4	B1 B2 B6
2. Ser capaz de analizar as correntes de educación musical a través do movemento, extraendo conceptos e liñas metodolóxicas cunha coherencia sistemática.	A2 A3	B1 B6
3. Coñecer a importancia da danza dentro da historia da música nas diversas culturas.	A1	B6 B10 B12 B15 B19
4. Saber utilizar o xogo musical como elemento didáctico e como contido.	A2 A4 A5	B2 B4 B9 B11 B12 B16 B17
5. Ser capaz de utilizar referencias variadas para improvisar só ou en grupo.	A4 A10	B9 B11 B17
6. Dominar a didáctica da expresión corporal-danza, así como as técnicas de programación, deseño de sesións, elección e creación de recursos e estratexias de intervención.	A2 A3 A4	B2 B3 B7 B8
7. Coñecer os fundamentos da cultura popular, con especial referencia ao folclore propio da comunidade autónoma.	A1 A8 A11	B6 B13
8. Coñecer e dominar os principios da expresión e a comunicación corporal más directamente relacionados co feito musical e coa danza.	A3 A10	B15 B16
9. Coñecer os procesos da creación coreográfica aplicada ás aulas de educación primaria.	A2 A3 A4 A5 A10	B14 B15 B16 B17
10. Coñecer un amplio repertorio de danzas do mundo e os seus procedementos didácticos dentro da educación primaria.	A2 A3 A4 A5 A9 A11	B7 B8 B9 B10 B15 B18 B19 B22
11. Fomentar a práctica do traballo corporal expresivo como medio de autocoñecemento e de comunicación humana.	A5 A9 A10	B17 B20 B21

Contidos

Tema

- 1- Expresión corporal: visión teórica desde diferentes autor@s.
- 2- Recursos expresivos en la Expresión Corporal. .
- 3- Fuentes de inspiración y Expresión Corporal. .
- 4- La danza en la educación: una experiencia de convivencia.
- 5- Danza creativa: aplicaciones en la educación primaria.
- 6- Danzas del mundo: repertorio escolar adaptado.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	20	20	40
Sesión maxistral	10	20	30
Obradoiros	40	40	80

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descripción
Traballos de aula	O estudiante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudiante.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.
Obradoiros	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudiantes.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Obradoiros	Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría.
Traballos de aula	Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría.
Sesión maxistral	Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría.

Avaliación		
	Descripción	Cualificación
Traballos de aula	Resolución de exercicios ou proxectos propostos.	50
Obradoiros	Resolución de actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación	
Para superar a materia é necesario alcanzar un 5 nas probas sinaladas.	
As competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo e, de non aprobase entón, non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria.	

Bibliografía. Fontes de información	
BATALHA, A.P. (2004) Metodología do ensino da dança. Lisboa. UTL.	
BERGE, Ivonne (2000) Danza la vida. El movimiento natural. Una autoeducación holística. Madrid. Narcea.	
KALMAR, D. (2005) ¿Qué es la Expresión Corporal? Buenos Aires. Lumen.	
MONTAVEZ,M.; ZEA, M.J. (1998) Expresión Corporal. Propuestas para la acción. Málaga. Re-crea.	
ROMAIN, M. (2001) La danse à l'école pirnaire. Paris. Retz.	
RUANO, K., SÁNCHEZ, G. (2009) Expresión Corporal v Educación. Sevilla. Wanceulen.	

Recomendacións	
Outros comentarios	

Outros comentarios
Recoméndase:
1) Asistencia continua a clases.
2) Actitude favorable, receptiva e participativa.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas externas: Practicum

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	P02G120V01981			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 48	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre An
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción xeral	O artigo 2 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudiantes universitarios, define estas como [...] unha actividade de natureza formativa realizada polos estudiantes universitarios e supervisada polas Universidades, cuxo obxectivo é permitirles aos mesmos aplicar e complementar os coñecementos adquiridos na súa formación académica, favorecendo a adquisición de competencias que os preparen para o exercicio de actividades profesionais, faciliten a súa empregabilidade e fomenten a súa capacidade de emprendemento].			
	O Real Decreto mencionado establece no seu artigo 3 que coa realización das prácticas académicas externas se pretenden alcanzar os seguintes fins: a) Contribuír para a formación integral dos estudiantes complementando a súa aprendizaxe teórica e práctica. b) Facilitar o coñecemento da metodoloxía de traballo adecuada á realidade profesional na que os estudiantes han operar, contrastando e aplicando os coñecementos adquiridos. c) Favorecer o desenvolvemento de competencias técnicas, metodolóxicas, persoais e participativas. d) Obter unha experiencia práctica que facilite a inserción no mercado de traballo e mellore a súa empregabilidade futura. e) Favorecer a innovación e creatividade e o emprendemento.			

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudiantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudiantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudiantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudiantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita

B4	Coñecemento dunha lingua estranxeira
B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións inter persoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1. Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento	A6
2. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	A2 B1 B2 B9 B11
3. Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade lingüística e cultural. Valorar positivamente a diversidade de todo tipo, respectar outras maneiras de ver o mundo, e xestionar con creatividade as interaccións multiculturais para enriquecerse mutuamente	A4 A9 B2 B10 B11 B16 B17 B19
4. Promover a competencia comunicativa, con especial atención á comunicación verbal, facendo da palabra o medio fundamental da aprendizaxe e da convivencia	A5 A9 B2 B3 B4 B9 B11 B12 B19
5. Potenciar a competencia participativa dende a empatía, a sociabilidade, o tacto e a actitude cooperativa nas relacións inter persoais	A2 A4 A9 B9 B11 B12 B14 B19
6. Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos	A5 B3 B7 B8 B9 B12 B14 B19
7. Recoñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e da comunicación	A2 A11 B1 B5 B6 B7 B8 B9 B16

8. Progresar na competencia persoal dende a asunción de responsabilidades, toma de decisións e relativización das posibles frustracións	A2 A3 A4 A9	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B11 B14 B16 B21
9. Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagógicos e sociais ao longo da vida	A6	B8 B13 B14 B15 B16 B21
10. Coñecer e analizar o sistema escolar do centro no que se realizan as prácticas escolares, así como adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.	A1 A2 A4 A6 A7	B1 B2 B12 B13 B14 B19 B21
11. Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de enseñanza/aprendizaxe mediante o coñecemento dos proxectos educativos, o funcionamento do centro e a organización das aprendizaxes	A1 A2 A4 A6 A10 A12	B1 B2 B9 B13 B14 B16
12. Observar e analizar con profundidade a formación e o establecemento de rutinas na vida cotiá, a continuidade e evolución das actividades da aula, e a progresión nos aprendizaxes	A1 A2 A3 A4 A7 A8 A9 A10 A12	B1 B8 B9 B13 B14 A8 A9 A10 A12
13. Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite o aprendizaxe e a convivencia	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B14 B16 B19 B21
14. Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudiantes 6-12 anos	A5 A6 A7	B4 B9 B10 B11 B12 B16 B19 B21

15. Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacóns entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacóns educativas da escola na que se realizan as prácticas	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B21 B22
16. Interpretar e reflexionar sobre as observacóns e/ou intervencóns na aula mediante sesiós de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade	A1 A2 A3 A6 A7 A8 A10 A12	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B13 B14 B15 B21
17. Aproximarse e participar na realidade do día a día da actividade docente, e aprender a saber facer, actuando e reflexionando dende a práctica	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B21 B22
18. Participar nas propostas de mellora e innovación nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	A1 A9 A10	B8 B9 B16 B21
19. Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e do ámbito social	A7 A8 A9 A12	B8 B9 B11 B13 B14 B16 B21

Contidos

Tema

1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo
3. A planificación educativa na escola na etapa de educación primaria. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control da aula
4. A intervención docente do estudiante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos
5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudiante de prácticas
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino e aprendizaxe na aula dende os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Foros de discusión	0	25	25
Debates	25	0	25
Prácticum	600	0	600
Informes/memorias de prácticas	0	550	550

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Foros de discusión	As titorías semanais, individuais e colectivas, con o coordinador e os titores da Universidade servirán de asesoramento aos estudiantes. Analizaranse e valorarán os datos observados á luz das competencias técnicas adquiridas nas outras materias e propoñeranse directoras para desenvolver novas tarefas
Debates	A presentación de experiencias e reflexións realizadas durante as estanzas no centro escolar e o intercambio de criterios entre os estudiantes de prácticas servirán para compartir experiencias e para contrastar a propia visión de a realidade educativa
Prácticum	O núcleo formativo fundamental do Practicum se desenvolverá mediante a participación no proceso de ensino e aprendizaxe do aula de Primaria asignada (xeralista e de especialidade, se é o caso). O alumno de prácticas participará nas reunións dos equipos educativos dos que forme parte e colaborará nos proxectos de innovación e nas actividades extraescolares que o centro desenvolva. Así mesmo asistirá a todas as reunións e actividades organizadas para que os estudiantes en prácticas coñezan en profundidade a realidade educativa a Educación Primaria

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Prácticum	O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posible o desenvolvemento óptimo do Practicum. Asemeñado, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas.
Foros de discusión	O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posible o desenvolvemento óptimo do Practicum. Asemeñado, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas.
Debates	O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posible o desenvolvemento óptimo do Practicum. Asemeñado, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas.
Probas	Descripción
Informes/memorias de prácticas	

Avaliación		
	Descripción	Cualificación
Prácticum	Informe da titora ou titor do centro, segundo o protocolo correspondente	50
Informes/memorias de prácticas	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas	50
Memoria de Prácticas		

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudiantes de conformidade cos criterios e fontes de información sinalados.
2. Para superar a materia do Prácticum o estudiante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliação establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.
3. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudiantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliação final. 4. Para facilitar o proceso de avaliação, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliação na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.

Particularmente, no tocante á Memoria de Prácticas, sinalar:

1. A Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro.
2. A través da guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para unha correcta elaboración da Memoria.
3. Para facilitar o proceso de avaliação cada titor ou titora contará coa correspondente folla de avaliação.

Bibliografía. Fontes de información

Normativa de referencia:

- Real Decreto 1393/2007, de 29 de outubro, polo que se establece a ordenación das ensinanzas universitarias oficiais.
- Memoria do Título de Grao Infantil: <http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=159,555,0,0,1,0>
- Real decreto 861/2010, do 2 de xullo, que modifica o R. O 1393/2007, do 29 de outubro.
- ORDE ECI/3857/2007, de 27 de decembro na cal se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Primaria/Infantil
- Real Decreto 1707/2011, de 18 de novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudiantes universitarios, así como os dereitos e deberes tanto de tutores/as como de estudiantes.
- Normativa del Practicum del Grado de Educación Primaria de la Facultad de Ciencias de la Educación y del Deporte

Referencias bibliográficas:

- CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J. (2009). El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum. En M. RAPOSO RIVAS, M. E. MARTÍNEZ FIGUEIRA, L. LODEIRO ENJO, J. C. FERNÁNDEZ DE LA IGLESIAS y A. PÉREZ ABELLÁS (coord.), El practicum más allá del empleo: formación vs training (369-380). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.
- CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M. (1998). La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos. En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institucional (219-234). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.
- GARCÍA FERNÁNDEZ, A. (2006). La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral. Revista de Educación (Madrid), 341, 197-211.
- GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A. (2009). El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio. Revista de Educación (Madrid), 350, 493-505.

- IGLESIAS FORNEIRO, M. L. (2005). La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (1211-1214). Santiago: Unidixital.
- LATORRE MEDINA, M. J. (2007). El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros. Revista de Educación (Madrid), 343, 249-273.
- LOBATO FRAILE, C. (ed.) (1996). Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.
- MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E. (2010b). Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?. Revista Educativa de Orientación y Psicopedagogía, 21 (3), 1-6.
- MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A. (2008). Procedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica. Revista de Educación (Madrid), 346, 335-361.
- RAPOSO RIVAS, M. (2002). Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum (1-21). Lugo: Unicopia.
- RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M.C. (2007). La integración de las TIC en la supervisión del Practicum. En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), Buenas prácticas en el practicum (1091-1101). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.
- SCHÖN, D.A. (1992). La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones. Barcelona: Paidós-MEC.
- ZABALZA BERAZA, M. A (1989). Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores. En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), Actas del II Symposium sobre prácticas escolares (15-40). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.
- (2004). Condiciones para el desarrollo del practicum. En Profesorado, Revista de currículum y formación del profesorado, 8 (2), 1-22.
- (2005). El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (19-34). Santiago: Unidixital.
- (2007). Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Superior (7-34). Santiago: Tórculo.
- ZEICHNER, H. (1993). A formação reflexiva de professores: ideias e prácticas. Lisboa: Educa.

Recomendación

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/P02G120V01991

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Traballo de Fin de Grao/P02G120V01991

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Historia: Historia do presente/P02G120V01203

Psicoloxía: Prevención e tratamiento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/P02G120V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/P02G120V01105

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/P02G120V01301

Ciencias experimentais/P02G120V01302

Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401

Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402
Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403
Xeografía/P02G120V01305
Lingua española/P02G120V01303
Lingua galega/P02G120V01404
Matemáticas e a súa didáctica I/P02G120V01304
Matemáticas e a súa didáctica II/P02G120V01405
Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921
Didáctica da lingua e literatura: Español/P02G120V01506
Didáctica da lingua e literatura: Galego/P02G120V01501
Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502
Didáctica das ciencias sociais/P02G120V01503
Educación ambiental para o desenvolvemento/P02G120V01901
Educación artística/P02G120V01902
Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601
Ética e deontoloxía profesional/P02G120V01903
Innovación e investigación didáctica/P02G120V01504
Lingua francesa e a súa didáctica/P02G120V01505
Lingua inglesa e a súa didáctica/P02G120V01507
Lingua e literatura: Español/P02G120V01603
Lingua e literatura: Galego/P02G120V01602
Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria/P02G120V01925
Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926
Expresión corporal e danza/P02G120V01928
Introdución ao feito relixioso e ao cristián/P02G120V01908
Literatura infantil e xuvenil/P02G120V01910
Música nas culturas/P02G120V01927

Outros comentarios

Observacións sobre as competencias:

Seleccionáronse para priorizar algunas das competencias xerais ou transversais más relevantes para o Practicum, e modificouse levemente a formulación das competencias específicas da ORDE ECI/3857/2007, ou especificáronse algunas outras, para facilitar a concreción do sistema de avaliación na guía docente propiamente dita en forma de resultados áinda más concretos.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	P02G120V01991			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción xeral				

Competencias de titulación**Código**

A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacions de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento dunha lingua estranxeira
B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións inter persoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade

B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidaxe por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	A1 B1 A2 B2 A3 B3 A4 B5 A5 B6 A6 B7 A7 B8 A8 B9 A9 B11 A10 B13 A12 B14 B15 B16 B17 B18 B20 B21
2. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelo entre os estudiantes.	A4 B1 A5 B8 A7 B9 A9 B11 A10 B10
3. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación.	A1 B1 A2 B2 A3 B3 A4 B5 A11 B6 B8 B13 B21
4. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.	A1 B1 A2 B5 A3 B6 A4 B7 A5 B8 A6 B9 A7 B10 A9 B12 A11 B14 A12 B21

5. É capaz de avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B21 B22
6. É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B13 B14 B16 B21
7. É capaz de reflexionar sobre o seu comportamento, e ser capaz de modificalo á luz da experiencia e de identificar e someter a revisión os seus propios límites persoais e profesionais.	A1 A3 A5 A6 A7 A9 A10 A12	B1 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B19 B21
8. É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumplindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.	A1 A2 A3 A4 A8 A9 A10 A12	B1 B2 B7 B8 B9 B13 B14 B20 B21
9. É capaz de analizar a propia práctica e identificar os seus límites e carencias profesionais, e asumir a responsabilidade da adquisición continuada de coñecementos e destrezas.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B8 B9 B13 B14 B15 B16 B19 B21

10. É capaz de utilizar adecuadamente a supervisión e sistematizar a práctica.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B20 B21
11. É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B20 B21
12. É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento e sostener un argumento detallado ao longo do tempo.	A1 A7 A12	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B14 B21
13. É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que sexan preparadas.	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B13 B14 B15 B16 B21

14. É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	A1	B1
	A2	B2
	A4	B3
	A10	B4
	A11	B5
	A12	B6
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B18
		B19
		B20
		B21
		B22

Contidos

Tema

O Proxecto Fin de Grao poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Sexa como for, deberase demostrar a capacidade para a elaboración dun informe ou proxecto de intervención e a súa exposición e defensa en público. O contido do traballo poderá ser: informe dunha investigación educativa, deseño dun proxecto de intervención educativa ou sistematización dunha experiencia de intervención profesional como mestre en Educación Primaria. Os traballos de Fin de Grao realizanse sobre aspectos, ámbitos e colectivos obxecto de intervención no ámbito educativo, así como sobre calquera outra liña temática que se puidese acordar no seu momento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	1	15	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	12	16
Traballos tutelados	4	100	104
Titoría en grupo	4	10	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Presentacións/exposicións	O alumno ou alumna deberá presentar oralmente o seu traballo perante un tribunal. Publicaranse nos taboleiros da Facultade, así como na súa web, as datas, horarios e tribunais para a exposición e defensa do TFG.
	O alumno/a debe presentarse na hora indicada e agardar a ser chamado polo secretario do tribunal avaliador.
	Para a defensa deberá presentarse cun documento identificativo (DNI ou Pasaporte), así como cunha copia do seu expediente académico. Para a exposición disporá dun tempo de 10 minutos netos e o tribunal disporá de 10 minutos para realizar as preguntas que estimar oportunas. O alumno/a poderá utilizar canto material for preciso para exposición. A defensa finalizará cando o tribunal invitar o alumno/a a abandonar o atril de exposición.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sesións obligatorias de titorización personalizada fixadas polo titor para discutir cuestións relacionadas coa elaboración do Traballo de Fin de Grao.
Traballos tutelados	Realización por parte do alumno do Traballo de Fin de Grao segundo a normativa adoptada pola Facultade e seguindo as orientacións do seu titor/a.
Titoría en grupo	Sesións obligatorias de titorización fixadas polo titor con todo o seu alumnado titorizado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Titoría en grupo	O profesor titor/a fixará unha serie de reunións de titorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor/a estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendemento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.

Presentacións/exposicións	O profesor titor/a fixará unha serie de reunións de tutorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor/a estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendimento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesor titor/a fixará unha serie de reunións de tutorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor/a estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendimento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.
Traballos tutelados	O profesor titor/a fixará unha serie de reunións de tutorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor/a estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendimento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.

Avaliación

Descripción	Cualificación
Presentacións/exposicións Celebrada a exposición do estudiante e, no seu caso, visto o informe elaborado polo titor/a, o tribunal deliberará sobre a cualificación que lle corresponde ao estudiante.	70
Traballos tutelados O profesor-titor/a fará unha avaliação continua do traballo do alumno. Antes da data establecida para a presentación e defensa do TFG, o tribunal de avaliação terá o informe de valoración do titor/a sobre o traballo realizado por parte do estudiante cunha valoración parcial do mesmo.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

É condición indispensable para a defensa do TFG ter feita a matrícula de todas as materias requiridas para finalizar o Plan de Estudios de Grao. E é condición indispensable para poder superar o TFG ter previamente aprobadas todas as materias do título.

A matrícula no TFG outorgará o dereito de dúas convocatorias oficiais en cada curso académico, conforme ao establecido no calendario académico aprobado en Xunta de Facultade.

No caso de obter a cualificación de suspenso ben sexa en primeira ou segunda convocatoria, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudiante e ao titor/a para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

A revisión ou reclamación das cualificacións finais dos TFG levaranse a cabo conforme ao previsto na Normativa de Avaliación, ao igual que calquera outra materia do plan de estudios.

Non obstante, as indicacións a saber no tocante a avaliação e calificación no TFG será acorde ao artigo 12 da normativa de TRABALLO FIN DE GRAO DA FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPORTE. UNIVERSIDADE DE VIGO, CAMPUS DE PONTEVEDRA; en canto á revisión de calificaicóns, será acorde ao indicado no artigo 13 da devandita normativa.

Bibliografía. Fontes de información

Normativas de referencia:

- Real Decreto 1393/2007, de 29 de outubro, polo que se establece a ordenación das ensinanzas universitarias oficiais.
- Memoria do Título de Grao Primaria: <http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=159,555,0,0,1,0>
- Real Decreto 861/2010, do 2 de xullo, que modifica o R. O 1393/2007, do 29 de outubro.
- Regulamento para a realización do Traballo de Fin de Grao (aprobado en Consello de Goberno da Universidade de Vigo na súa sesión de 14 de novembro de 2011), que recolle as directrices xerais relativas á definición, elaboración, presentación, defensa, avaliação e tramitación administrativa dos traballos de fin de grao.
- Normativa de TRABALLO FIN DE GRAO DA FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPORTE. UNIVERSIDADE DE VIGO, CAMPUS DE PONTEVEDRA.

Referencias bibliográficas:

- Cordón, J.A.; López, J.; Vaquero, J. (2001). Manual de investigación bibliográfica y documental. Madrid: Pirámide.
- Jurado Rojas, Y. (2002). Técnicas de investigación documental: manual para la elaboración de tesis, monografías, ensayos e informes académicos. México: Thompson.
- Walker, Melissa (2005). Cómo escribir trabajos de investigación. Barcelona : Gedisa.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas externas: Practicum/P02G120V01981

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Historia: Historia do presente/P02G120V01203

Psicoloxía: Prevención e tratamiento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/P02G120V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/P02G120V01105

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/P02G120V01301

Ciencias experimentais/P02G120V01302

Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401

Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

Xeografía/P02G120V01305

Lingua española/P02G120V01303

Lingua galega/P02G120V01404

Matemáticas e a súa didáctica I/P02G120V01304

Matemáticas e a súa didáctica II/P02G120V01405

Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921

Didáctica da lingua e literatura: Español/P02G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/P02G120V01501

Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Didáctica das ciencias sociais/P02G120V01503

Educación ambiental para o desenvolvemento/P02G120V01901

Educación artística/P02G120V01902

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601

Ética e deontoloxía profesional/P02G120V01903

Innovación e investigación didáctica/P02G120V01504

Lingua francesa e a súa didáctica/P02G120V01505

Lingua inglesa e a súa didáctica/P02G120V01507

Lingua e literatura: Español/P02G120V01603

Lingua e literatura: Galego/P02G120V01602

Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria/P02G120V01925

Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926

Expresión corporal e danza/P02G120V01928

Introdución ao feito relixioso e ao cristián/P02G120V01908

Literatura infantil e xuvenil/P02G120V01910
